

نوازندگی ویولنسل

یولیا هشت
تدریس و تمرین

مرکز موسیقی بنهون شیراز

مقدمه‌ای برای هنرجویان
تهییه و تنظیم: پوریا جوانمیری

هشت، يولیا Hecht

نوازندگی ویولنسل، تدریس و تمرین، مقدمه‌ای برای هنر جویان/ يولیا هشت، تهیه و تنظیم: پوریا جوانمیری

مشخصات ظاهری: ۷۰ ص، پارتبیسیون، مصور

ISMN: 979-0-802610-96-5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا

عنوان کتاب: Cello Spielen

موضوع: ویولنسل - روش‌های نوازنده - خودآموز

شناسه افزوده: جوانمیری، پوریا ۱۳۵۴ / ویرایش

ردیبندی کنگره: ۱۳۸۸ ن هـ ۹ MT۲۰۲/۹

ردیبندی دیوی: ۷۸۷/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۳۰۸۷۵

نوازندگی ویولنسل

تألیف: يولیا هشت

تهیه و تنظیم: پوریا جوانمیری

ترجمه: سهیلا حسن زاده پشنگ

ترجمه متون تخصصی، ویراستار: پوریا جوانمیری

طرح روی جلد و صفحه آرائی: سودابه حسن زاده پشنگ

حروف چینی: سهیلا حسن زاده پشنگ

ویرایش متون ادبی: معصومه احمدی

لیتوگرافی: طاووس رایانه * چاپ: نقش طاووس

ناشر: پوریا جوانمیری

تیراز: ۱۵۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۹

شابم: ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۱۰-۹۶-۵ ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۱۰-۹۶-۵ ISMN 979-0-802610-96-5

* کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است *

فهرست

- ۶ پیش گفتار
- ۹ مقدمه
 - (آرشه . نحوه‌ی نگه داشتن آرشه . حالا اجرا کنید)
- ۱۰ سیم‌های دست باز
 - (قطعه‌ی کوتاه رقص . مختصری درباره‌ی نت شناسی . مختصری درباره‌ی نت نویسی . پروانه . بیایید شادی کنیم . پیش درامد)
- ۱۷ انگشت سوم
 - (تک نوازی . همه مرغان اینجا یند . کوتاه و پر بار . سبزند همه پیرهن هایم . درباره‌ی واریاسون . ترانه‌ی کوتاه منوئت)
- ۲۲ انگشت اول
 - (رایگن شاد . تمرین کوتاه انگشت گذاری . ترانه‌ی بهار . نت‌های متصل . دوست حیوانات . گردش . لیست کنترل)
- ۲۶ انگشت چهارم
 - (بر روی نردهای . برخیز و برقض . مختصری درباره‌ی گام‌ها . برادر یاکوب . پرواز بادبادک . مبحث وزن . در کشت زار . دعوت . مرغابی وحشی . مبحث کوتاه تمرین . منوئت . درباره‌ی شدت صدا . رقص بوف فو . گاوت . ترانه‌ی محلی فرانسوی . مختصری درباره‌ی اسم پرده‌ها)
- ۳۹ انگشت دوم
 - (بر لب جویبار . تمرین کوتاه آرشه . در دربار امیر . برادر یاکوب . رقص . بازی رنگ‌ها . درباره‌ی کوک ساز . شاد بودن . دلگک . گذر از سیم‌ها با یک آرشه . نشیب و فراز . خوش گذرانی . سورتمه سواری . رقص دهقان . در تابستان . رقص آلمانی . گنگیلوون . ریگاودن . آهای . گاری را ببند . آزمایش کوتاه آرشه . باران تابستان . رقص سورنای . ترانه‌ی نشاط . تند و دوان (Allegretto) . آرام و روان (Andante) . مبحث کوتاه دانش موسیقی . منوئت . دونوازی ویولنسل . آلمانده . سوئیت . ساراباند . ماه من . چه بی صدا می‌روی)
- ۶۰ پوزیسیون باز پایینی
 - (ترانه‌ی محبت . صبح یک شنبه . منوئت . برادر یاکوب . در اتفاق روشن راحت . برانله . مارش . والس . سنگین . کشیده و مهربانانه . درباره‌ی نشانه‌های حالت اجرا)
- ۶۸ فهرست ترانه‌ها و قطعات

تصاویر:

ویولنسل و آرشه: تصویر داخلی جلد
نگه داری آرشه: صفحه‌ی ۴
وضعیت دست (Rahat و باز): صفحه‌ی ۱۲
پوزیسیون باز

مقدمه

اهمیت و جایگاه فرهنگی کتب آموزشی در حوزه های مختلف هنر بر هیچ کس به ویژه رشته هایی مانند موسیقی که فعالان در آن کمتر علاقه و یا فرصتی برای پرداختن به این امر مهتم دارند، پوشیده نیست. از سوی دیگر استفاده از این منابع در کشورهای دیگر با عنایین روش های یادگیری سازهای مختلف و جنبه های نظری موسیقی یاد می شود و توسط هنرمندان و هنرپژوهان بر جسته نوشته شده، منوط و مستلزم برگرداندن متون خارجی آن ها به استثنای بخش هایی که با نت موسیقی نوشته شده، به زبان های موردنظر است تا بتواند راهنمای و مرجع مطلوبی برای هنرجویان و مدرسان قرار گرفته، امر آموزش درست و پیشرفت سریع هنرجویان را تأمین نماید.

بدیهی است که زبان به کار گرفته شده در برگردان متون، علاوه بر تطبیق و وفاداری نسبت به اصل نوشتار بایستی قابل درک و جذب برای هنرجو باشد و از جهت اصطلاحات رایج موسیقی به زبان ترجمه شده مفاهیم فنی را به آسانی منتقل نماید و در بکارگیری کلمات، اتفاق نظر نسبی فرهنگ موسیقی جاری نیز در آن رعایت گردیده باشد.

طی چندین دهه ی گذشته گام هایی برای ترجمه ی این گونه آثار به وسیله ی افراد مطلع و علاقه مند برداشته شده که حاصل آن رونق و رشد آموزش موسیقی با روش علمی در کشور ما بوده است و علیرغم پیشرفت هایی که در دهه های اخیر برای دستیابی به منابع مختلف صوتی و کتب مربوط به روش آموزش سازها و دانش نظری موسیقی به زبان های مختلف از طریق رسانه های دیداری و شنیداری فراهم شده، هم چنان کتب قدیمی منتشر شده برای آموزش موسیقی به ویژه متونی که سالیان قبل از زبان های دیگر ترجمه و منتشر گردیده به عنوان منابع اصلی و پایه برای آموزش هنرجویان به کار گرفته می شود که طبعاً لزوم دسترسی به منابع جدید حاصل اندیشه های تازه در آموزش موسیقی به زبان قابل استفاده برای هنرجویان ایرانی را بیش از پیش پدیدار می سازد. کتاب حاضر که با عنوان "نوازندگی ویولنسل" از کتاب ارزشمند Cello Spielen به قلم یولیا هشت و برگردان و تنظیم آقای پوریا جوانمیری فراهم شده است، درس های آموزشی برای گام های نخست یادگیری این ساز که در یادگیری ساز های مختلف نیز واحد اهمیت بسیار و زمینه ساز پیشرفت مطلوب هنرجویان می باشد، را برای ساز ویولنسل تدوین کرده است. با توجه به کاربرد و حضور گسترده ی این ساز به عنوان تک نوازی و هم چنین هم کاری در گروه نوازی های بزرگ و کوچک موسیقی کلاسیک مغرب زمینی و همراه با ساز های ایرانی در موسیقی ملی جایگاه آموزشی این گونه کتب در مجموعه ی آموزش هنر موسیقی در این سرزمین بیشتر شناخته می شود. تجربه ی ذیقیمت آقای جوانمیری در تهیه و انتشار کتب آموزشی دیگری در این حوزه که با اتکا به آشنایی مطلوب ایشان با موسیقی علمی انجام گرفته است، زمینه ی مناسبی را برای ترجمه ی روان و قابل استفاده برای هنرجویان که در آغاز راه آشنایی وسیعی با متون مربوط به موسیقی ندارند، فراهم ساخته و هم چنین مشورت های انجام شده ناشر با استاید این ساز از جهات فنی نیز در ارتقاء کاربرد عملی این کتاب نقش سازنده ای را برای هنرجویان ایفا می نماید.

مقدمه ۲

در جهت اعتلای موسیقی ایرانی، اساتید بسیاری تلاش کرده اند و کتاب های مرجع و کمک آموزشی متعددی در این زمینه منتشر شده که بسیار مورد توجه قرار گرفته و به پیشرفت هنرجویان کمک شایانی نموده است. اما موسیقی کلاسیک غربی در ایران تاریخچه ای طولانی نداشته و حتی در این سال ها آن گونه که باید از لحاظ مسائل ذکر شده به این مهم نپرداخته اند. یکی از این ساز ها - که جای خود را در ارکسترها بزرگ و کوچک به خوبی باز کرده و لی شناخت هنرجویان موسیقی به آن بسیار محدود است - ویولنسل (Cello) می باشد که هنوز هم پس از گذشت سال ها برای تدریس آن بدون استناد به مراجع اصلی و فقط با استفاده از جزو های آموزشی که توسط استادان این رشته به صورت کپی تهیه شده انجام می گیرد و یا قطعه های گرفته شده از طریق اینترنت در اختیار هنرجویان قرار گرفته و آموزش داده می شود.

مجموعه‌ی حاضر که حاصل یک سال تلاش و تحقیق است در زمرة‌ی جدیدترین روش های آموزشی سال ۲۰۰۹ در کشور آلمان می باشد که توسط خانم "یولیا هشت" تالیف شده، در آکادمی ها و مرکز آموزشی موسیقی اروپا در حال تدریس است. در برگردان به فارسی این کتاب دقیق و توجه لازم به عمل آمده تا متنون تخصصی آن روان، ساده و قابل ارتباط با زبان فارسی با توجه به علانم بیانی آن باشد.

در اینجا از استاد عزیزم، محسن تویسرکانی و هم چنین دکتر محمد سریر و همکارانی که در گردآوری این مجموعه مرا یاری نموده اند، تشکر کرده و امیدوارم این کتاب مورد توجه و استفاده‌ی هنرآموزان و هنرجویان قرار گیرد و توانسته باشیم در جهت اعتلای سطح فرهنگ و هنر موسیقی ایران عزیzman گام های تازه ای برداریم.

پوریا جوانمیری
آذرماه ۱۳۸۸

پیش‌گفتار

موسیقی دوستان گرامی،

سفرتان را به دنیای موسیقی خوش آمد می‌گوییم!

کتاب حاضر نواختن ویولنسل و هر آن چه که شما باید علاوه بر آن درباره ای موسیقی بدانید را آموزش می‌دهد. این کتاب برای بزرگسالان علاقه مندی تهیه شده که بدون هیچ دانش پیش زمینه ای، نواختن ویولنسل را شروع کرده‌اند و در اصل باید توسط یک آموزگار درس داده شوند! این کتاب دستورالعملی برای خودآموزی نمی‌باشد، بلکه به عنوان مواد آموزشی ویولنسل در نظر گرفته شده است.

از همان ابتداء، موسیقی و نوازنده‌گی فعال مورد نظر بوده است. در هم نوازی با شخص هنرآموز در دنوها، شوق به نوازنده‌گی و قدرت شناوی تقویت می‌شوند؛ قطعاتی هم با هم نوازی پیانو وجود دارند. راهنمایی‌های کارآمد نواختن نیز به قطعات اضافه شده است. اساس آموزش موسیقی و تاریخچه‌ی موسیقی در مبحثی جدا ارائه می‌شود.

واهمه‌ای نداشته باشید، خواندن نت‌ها را یکی پس از دیگری یاد می‌گیرید، نت‌ها انتزاعی نیستند بلکه در عمل همیشه مصادقی درست و عینی دارند.

در این کتاب انگشتان دست چپ پشت سر هم توضیح داده شده‌اند. ابتدا با انگشت سوم (انگشت حلقه) شروع می‌کنیم که باعث می‌شود از همان ابتدای کار دست چپ ثبات داشته باشد. از یک سو می‌توانید به تدریج عادت کنید که چگونه به انگشتان دست چپ تسلط یابید، از سوی دیگر این امکان را دارید که طنبی خوشی را ایجاد کنید و احساس خوبی را به آرشه ببخشید، بدون این که مجبور باشید تنها روی سیم‌های دست باز بکشید. اساس تکنیک آرشه نیز ارائه می‌شود.

ابتکار در بداهه نوازی از اهمیت زیادی برخوردار است، بنابراین قوه‌ی تخیل بایستی تقویت شود. من می‌خواهم شما را در راه ایجاد یک احساس برای موسیقی و درگ و دریافت آوا و حال و هوا همراهی کنم.

من این مجموعه را از تجربه‌ی تدریس خود گرد آورده‌ام. بزرگسالانی که می‌خواهند سازی را فرا گیرند، این کار را در اوقات فراغت خود که اغلب محدود است، انجام می‌دهند. زمان تمرین برای آن‌ها به دلیل تعهدات شغلی و خانوادگی شان محدود شده است، بنابراین مراحل آموزش طبقه‌بندي شده برای آن‌ها از اهمیت زیادی برخوردار است.

بردباز باشید و از قطعاتی که می‌توانید با ویولنسل خود بنوازید، لذت ببرید!

با آرزوی اوقات خوش برایتان در این سفر!

بولیا هشت

دارم اشتات، فوریه ۲۰۰۷

بولیا هشت (۱۹۸۰) از هشت سالگی اش ویولنسل می‌نوازد.

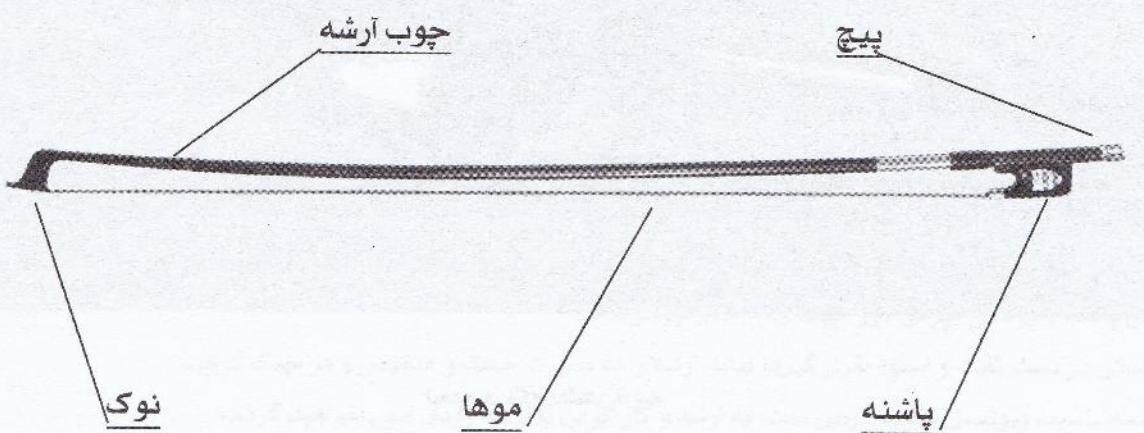
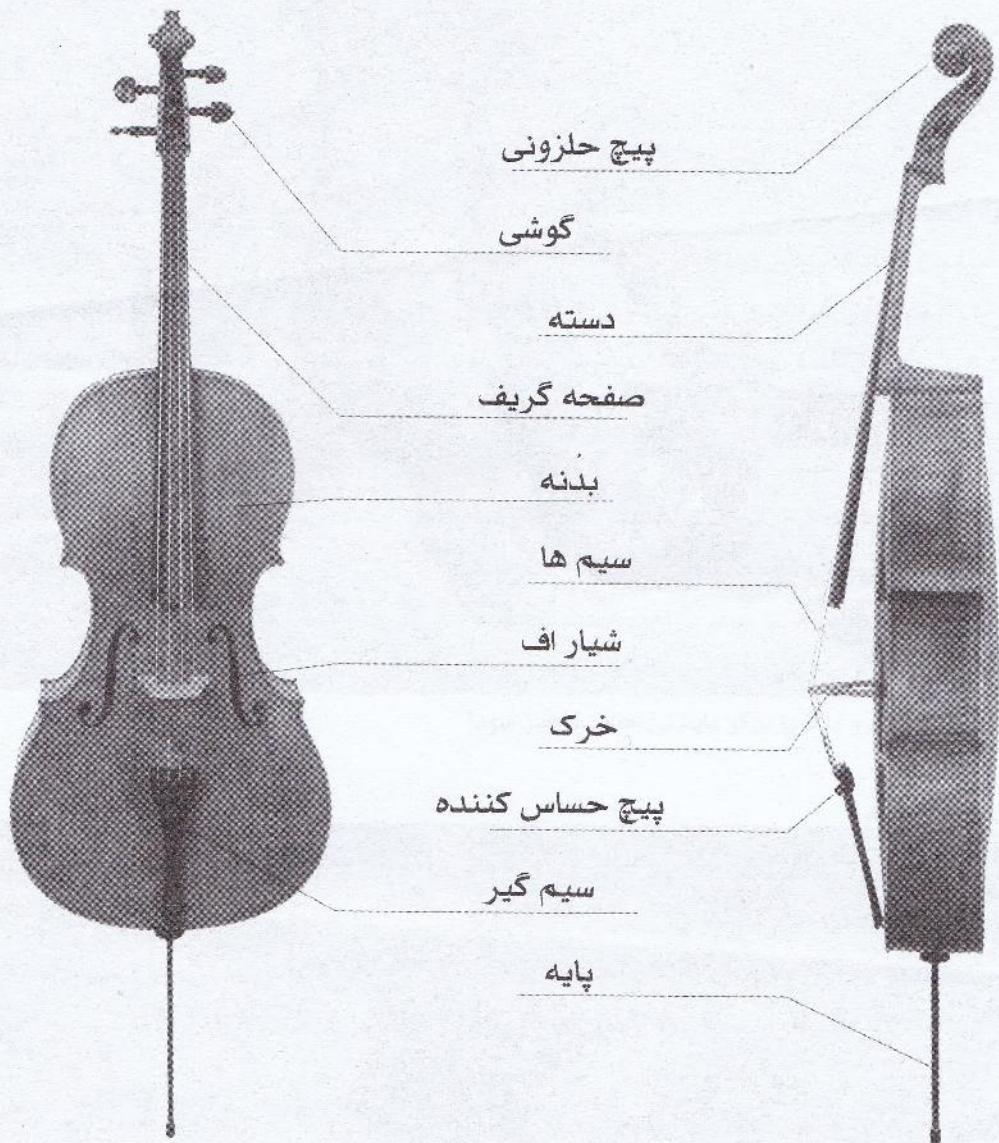
پس از دوره‌ی متوجهه، تحصیلات خود را با اخذ مدرک دیپلم دولتی در "رهبری موزیک غیر حرفه‌ای" در دانشگاه فنی موزیک در باد کونیگز ھوفن^۱ به پایان برد. در پی آن در آکادمی هنرهای آوایی در دارم اشتات در رشته‌ی آموزش ساز با گرایش اصلی ویولنسل تحصیل کرد و همزمان با گراندن دوره‌ی تحصیلاتی، به عنوان رهبر کلاس زهی به ویژه با پیروی از متده Rolland مشغول به کار شد. هم‌اکنون او در مدرسه‌ی موزیک دارم اشتات تدریس می‌کند و کلاس زهی را تدریس می‌کند. تخصص او به عنوان هنرآموز خصوصی ویولنسل، برای مبتدیان بزرگسال می‌باشد.

¹ Bad Königshofen

۱۶

بتهون

مرکز موسیقی بتهون شیراز

نوازندگی و بولنسل

۱- مقدمه

آرشه

آرشه در اغلب موارد از چوب و گاهی اوقات از کربن ساخته می‌شود، برای موهای آن از موهای دم اسب استفاده می‌شود. شما میتوانید با گرداندن پیچ، کشیدگی موهای آرشه را تنظیم کنید. متوجه چوب آرشه باشید: آن هرگز نباید به شکل یک خط موازی با موها در آید، چرا که این به معنای کشیدگی بیش از اندازه‌ی آن می‌باشد و آرشه ممکن است در این حالت بشکند، آرشه باید همیشه کمی حالت کمانی داشته باشد. به عنوان معیاری برای اندازه‌گیری، زمانی می‌توانید مطمئن شوید که کشیدگی آرشه مناسب است که فاصله‌ی بین چوب و موهای آرشه در وسط آن، دقیقاً به اندازه‌ی عبور یک مداد معمولی باشد. این آرشه اکنون می‌تواند بر روی سیم‌ها صدای زیبایی تولید کند.

وقتی که بولنسل خود را در جعبه قرار می‌دهید، بایستی کشیدگی آرشه را به حالت اول در آورید، یعنی موهای آن را شل کنید! موهای اسب، پرز‌های مقاومتی ریز و نامرئی دارند که در اثر کشیده شدن روی سیم، پاره و موها آویزان می‌شوند. بایستی مرتباً بر سطح کشنش موها گلیفون مالیده شود، تا موها بر روی سیم‌ها سُر نخورند. گلیفون، صمغ ویژه و متراکم شده‌ی درخت است، که آن را می‌توان در هر فروشگاه لوازم موسیقی یا هر سازنده‌ی ویولون خریداری کرد. تماس موها به ویژه با انگشتان و یا اشیا دیگر بایستی حتماً پرهیز شود!

نحوه‌ی نگه داشتن آرشه

یک مداد تا حد امکان بلند را با کف دست راست طوری بگیرید که سر آن به سمت بالا باشد، تمام انگشت‌ها کشیده هستند و هر یک تا حدی از دیگری فاصله دارد که یک انگشت بتواند از میانشان عبور نماید. اینک مداد را بر روی پالاترین مفصل‌های دو انگشت کوچک و اشاره قرار دهید. حالا انگشت شست را در مقابل انگشت میانی بر روی مداد پایین آورید. غیر از انگشت شست و اشاره، بقیه انگشتان تقریباً همه راست و کشیده هستند، انگشت میانی و حلقه کنار مداد آزادند.

اگر حالا دست خود را طوری برگردانید که گویا درحال خالی کردن لیوانی هستید، حالتی را پیدا کرده‌اید که با آن بعدها آرشه را هدایت می‌کنید.

حالا اجرا کنید:

اکنون آرشه را از قسمت پاشنه در دست راست بگیرید. آرشه را بر روی یک سیم بگذارید و یا اگر برای اولین بار است که این کار را انجام می‌دهید، به کمک دست چپ سر آن را ثابت نگه دارید. سر انگشت میانی را بر روی حلقه‌ی نقره‌ای رنگ پاشنه‌ی آرشه که موها در آن ثابت شده‌اند، قرار دهید. بقیه‌ی انگشتان حالت عادی خود را به پایین را دارند و کشیده هستند، تنها انگشت اشاره تا حدی خمیده است، به فاصله‌ی کافی بین انگشتان توجه داشته باشید، فاصله‌ی هر یک باید به اندازه‌ای باشد که یک انگشت بتواند از میان آن‌ها عبور کند. انگشت شست به حالت ملايم در فضای خالی بین پاشنه و پوشش چرمی دور چوب آرشه خم می‌شود.

آرشه بایستی در دست ثابت و استوار قرار گیرد؛ نباید آرشه را به صورت خشک و منقبض و در چنگ گرفت. صبر داشته باشید، بولنسل یک ساز زهی است، به آرشه و کار کردن با آن به زودی انس خواهد گرفت!

۱۶

بتهون

مرکز موسیقی بتهون شیراز

پروانه

$d = 52$

The musical score for 'Provaneh' is presented in five systems. The key signature changes from one system to the next. The first system has no sharps or flats. The second system has one sharp. The third system has two sharps. The fourth system has three sharps. The fifth system has four sharps. The time signature is consistently 3/4 throughout the score.

همان گونه که می بینید، وزن این قطعه $\frac{3}{4}$ است. فیزیک خود را با قطعه هم آهنگ کنید و حالت های نوسانی را با تأکید بنواید. تصاویری را بیابید که نمایان گر حالت و آهنگ این قطعه باشند.

هشت، يولیا Hecht

نوازندگی ویولنسل، تدریس و تمرین، مقدمه‌ای برای هنرجویان/ يولیا هشت، تهیه و تنظیم: پوریا جوانمیری

مشخصات ظاهری: ۷۰ ص، پارتبیسیون، مصور

ISMN: 979-0-802610-96-5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا

عنوان کتاب: Cello Spielen

موضوع: ویولنسل - روش‌های نوازنده - خودآموز

شناسه افزوده: جوانمیری، پوریا ۱۳۵۴ / ویرایش

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۸ ن هـ ۹ MT۲۰۲/۹

رده‌بندی دیوی: ۷۸۷/۴

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۳۰۸۷۵

نوازندگی ویولنسل

تألیف: يولیا هشت

تهیه و تنظیم: پوریا جوانمیری

ترجمه: سهیلا حسن زاده پشنگ

ترجمه متون تخصصی، ویراستار: پوریا جوانمیری

طرح روی جلد و صفحه آرایی: سودابه حسن زاده پشنگ

حروف چینی: سهیلا حسن زاده پشنگ

ویرایش متون ادبی: معصومه احمدی

لیتوگرافی: طاووس رایانه * چاپ: نقش طاووس

ناشر: پوریا جوانمیری

تیراز: ۱۵۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۹

شابم: ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۱۰-۹۶-۵ ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۱۰-۹۶-۵ ISMN 979-0-802610-96-5

* کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است *

PLAYING CELLO

Julia Hecht
teaching & practice

Produse & Arrangement
Pouria Javanmiry